

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus sacerdotalis d' sacrame[n]tis: deq[ue] diuinis
officiis: et eoru[m] administrat[i]o[n]ibus**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1512

VD16 N 1517

Cautele ex p[ar]te confitentis seruande.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30634

penitentie

milit' adulator laudans raptorem
q̄re ip̄e rapit al's non raptur': te/
net' in solidū. i. in toto sic p̄ncipal'.
Sic' p̄ncipans in crimine furti v'l
rapine tenet' in solidum sic p̄ncipa/
lis. Similit' participans in re fu/
rata. vel rapta tenet' restituere eaz:
z etiam q̄ eam scient' emit vel reci/
pit. Sic' q̄ videt furtum fieri z ta/
cet: cū ex officio teneat' reuelare: re/
net' ad restitutionē: al's nō. Sic' q̄
non p̄hibet cū tñ teneat' ex officio.
Sic' q̄ scit rem vbi iacet z nō vult
reuelare. si tñ p̄ncipal' satisfecit: alij
non tenent': fm Ray. z fm Tho. ij.
ij. q. lxxij. ar. v. Cū at' spoliati igno/
rant': tunc distribuent' res in pios
vsus p̄ paupib' illi' loci vbi rapi/
na ē facta: vel p̄ ecclesijs eiusdē lo/
ci: z hoc si nō apparet heres suus:
qz si apparet: illi fiet restitutio. Si
etiam sit absens cui fieri d'z restitu/
tio: d'z ei transmitti: si cōmode fieri
pōt: alioq̄n in loco tuto d'z reponi
z conseruari p̄ eo: fm Tho. vbi. s.

Cautele ex pre cōfiteat' suade.

Rimo caue

p̄ at cōfiteat' ne diuidat con/
fessionem: vt puta dicendo
vnam p̄tem p̄ctōz coram vno sa/
cerdote: z aliā corā alio: s'z integra/
lit' cōfiteat' oia vni. de pe. dist. v. c.
j. Nā al's cōfessio cēt falsaz ficta: et
in ea nihil dimittit'. Juxta illud.
Larga dei pietas veniam non di/
midiabit. Aut totū aut nihil p̄ci

ando dabit. Si tñ cōfiteat' q̄s corā
vno sacerdote nō recordabat' aliq̄
p̄ctā q̄ postea reducēs mēorie va/
dit z confiteat' coram alio: nō est di/
uisio cōfessionis nec optet vt reite/
ret confessionē p̄us factam: sed di/
cat in ḡnali q̄ cum alia multa sit
confessus hoc fuit oblit'. Ita dic'
sanct' Tho. in. iij. dist. xvij. q. xiiij
ar. iij. Multi aut' indiscreti argu/
unt alios q̄ tunc nec isti nec illi cō/
fiteat': qd' fieri oīno d'z. Nā sic corā
plurib' confitētes si faciāt eo p̄po/
sito vt multiplicēt eis intercessores
z oratores ad deū: aut vt sic corā
plurib' cōfiteat' eadē p̄ctā maio/
rē ruborem habeat: cōmēdabiles
sunt. Utile naq̄ ē talit' cōfiteri plu/
rib' p̄ maiorē verecundiā habē/
dā: q̄ est maxima p̄ satisfactōis.
Et pōt esse tam frequēs cōfessio q̄
etiā tota pena tollerēt. Nam dicit
Tho. di. xvij. q. iij. ar. iij. q̄ p̄ abso/
lutionē sacerdot' nō solū culpa di/
mittit': sed etiā d' illa pena q̄ i pur/
gatorio deberet' aliqd' dimittit': vt
min' in purgatorio puniat' absolu/
tus decedēs añ satisfactōnem q̄s
si añ absolutionez decederet: z sic
v̄tute passionis ch'i sine p̄iudicio
diuine iusticie de penis singulorū
p̄portionabil' aliquid dimittitur.
Et subdit. Non ē inconueniens si
p̄ frequentem confessionē etiaz to/
ta pena tollat': vt p̄ctm̄ oīno mane/
at impunitū p̄ quo pena christi sa/
tisfecit. Hec sanct' Tho. vbi s. ar.
iij. Utile ē etiam sic confiteri plu/
rib': qz quilibet cōfessor tenet' ora/
B

De sacramento

re p suis confessis: z eoz memori/ am in missa facere/saltē gūalē. Ue rūtū repbēdendi sunt pfitentes q nunc isti ista pctā/postea alteri de nouo itez cōmissa pfitent: verecū dantes pōrem psclores p eo q ite rū eadem pus confessa postea cō/ miserint. Tñ inducendi sunt ne h faciant: qz confessor nouit eoz fra gularē: vñ nō d; imputare. Se cūdo caueat pfitēs ne mentiat: ne .s. pl^o dicat q; res se h; vel minus: qz fm Aug. z scētū Tho. s; non est pctōr/mentiendo fit pctōr. xxij. q. ij cū humiliat. Et h multum ar gunt illos q cā humilitat; de se pl^o fingunt: vel cā hyperis min^o di cunt. Tertio caueat confitēs ne aliqd obmittat: s; dubitet illud eē pctm mortale: sed dicat pssori to tū quēfendo an sit pctm mortale: s; peccaret mortalt/obmittēdo i tali dubitatōe pfiteri. Quarto ca ueat ne obmittat iterare cōfessiōez si confessus fuit sacerdoti q eū ab soluere nō potuit: vel si potuit ne/ sciuit discernere: vel si pssio n̄ fu it integra: vt qz tacuit aliqd pctm mortale: vel neglexit: vel oblit^o ē sa rissationē intinctā in pnia. Silt^r si confessus ē sine cōtritione. puto habendo ppositum in idē pctm re uertendi. In his cū casib; tenet reiterare confessionē fm Petruz. Sed an recidiuans tenet confite ri pctā pōra? Tho. in. iij. distin. xxij. q. iij. dic: q directe non tenet nec in generali/nec in spēali: s; bñ indirecte. s. tanq; illd sine quo sci/ ri non pōt debitus mod^o satisfas/ ctionis. vñ tenet confiteri z noti/ ficare pctā dimissa qntū sufficit: vt sciat que satisfactio sit ei impo nenda: vt si ipē frequēt lapsum carnis passus ē ex aliq occasione: ita q occasio p satisfactiōe psci/ dat: z similit^r de alijs pctis. Qui to caueat pfitēs ne confiteat alie/ no sacerdoti: h est non p. 210. quia alicui non pōt cū absoluerē vel ligare: de pe. z re. omnis. et de pe/ ni. di. vj. placuit. Z cū omnes sa cerdotes clauis ligadi atq; soluē di accipiant in ordinatione sua: n̄ tñ equalr laxata ē illa ptās ad q; libet sacerdotes. Et illa ptās ita pcessa eis ē ligata qntū ad exer/ citium: ita q nō pnt esm exerce re nisi det eis ptās iurisdictionis ordi naria vel delegata ab epō vel a se de aplica fm Joan. an. in. c. ois. Pōt autem prius sacerdos qua druplr accipi. Tno mō p eo qui pēst parochie: vt plebanus q ha/ bet ptātem/ sed mō inferiori. Alio mō q pēst mō superior: z sic epō est prius sacerdos oim boi sue dio/ ces. z immediat^o. vt in. c. cū epō. de of. or. li. vj. z in. c. vl. de of. archid. fm Host. Uel q pēst mō pncipa/ lissimos vt papa. Nam papa ē pri us sacerdos oim chīanor: z ha/ bet plenitudinē ptātis. de auct. et vsu pal. ad honorē. z de for. cōpe. c. vl. z. ix. q. iij. cuncta p mundū. Tertio prius sacerdos d; habēs iurisdictionez delegatam ab aliq pdictorū vel a legato pape. de off.

penitentie

lega. c. j. Quarto habens iurisdic-
tionem a comuni confessione vel p-
missione iuris. Et sic proprii sunt illi
quos episcopi et abbates exempti eligunt
in confessores: ut de pe. et re. ne pro
dilatione. Sic etiam in articulo
mortis quilibet est proprius sacerdos
suum quem audit: si proprium habe-
re non potest. xxvi. q. vi. si presbyter. et c.
sequenti. Hoc etiam modo vagabundorum
hominum est quilibet proprius sacer-
dos ad quem deveniunt: si proprius
sacerdos peregrinorum est ad quemcum-
que deveniunt. Locoz. Jo. an. Inj.
Host. frat. iohannes/Henricus/Jo-
annes de ligno. de pe. et re. ois.
Sciendum tamen circa predicta quod
episcopus potest committere audientiam con-
fessionis fratribus predicatoribus vel
minoribus per ipsum electis et probatis. sed
illi non habent auctoritatem totalem si-
cut plebanus: nisi eis specialiter commit-
tat. ut notat de sepul. dudum. in
c. e. Nec confessus talibus tenet iterum
confiteri proprio sacerdoti: ut
quidam erronee putant: quorum au-
tor fuit iohannes de polierat: quem
reprobavit Johannes vicemulsecu-
tus in quodam extravagan-
ti: que incipit fiteatur alieno: de-
bet inungi ut se presbiter
fit. Sciendum etiam circa predicta quod
quoslibet potest confiteri
alteri quam proprio sacerdoti in pluri-
bus causis. Primo: si subditus scit
proprium plebanum hereticum aut schi-
maticum ad malum: aut fragilem ad
periculum: aut ad revelandum primum. et
generaliter ubicumque confitetur probabili-
ter tunc sibi vel sacerdoti periculum.
tunc enim debet recurrere ad superiores et
petere licentiam alteri confitendi. Nec
Thom. in. iij. dif. xvij. Hosti. etiam
enumerat octo casus. Primus est
quod proprius sacerdos est omnino indiscre-
tus. de pe. di. vi. c. iij. placuit. Sed
in hoc subditur debet petere licentiam a
sacerdote proprio: quam si non vult da-
re/petatur ab episcopo. Secundus: quod paro-
chianus transiit domicilium ad aliam
parochiam. Tertius quod quis est vaga-
bundus. Quartus quod quis querit domi-
ciliam quam se conferat: necdum querat
est aut limitatus ad unum locum.
Quintus cum quis delinquit in aliena pa-
rochia et commisit rapinam: tunc enim
ibi puniatur. de rap. j. c. Et hoc si est pub-
licum: ita quod per eos esset exercitatus a pla-
to ipsius loci: si esset occultum per
absolutum a proprio sacerdote ubi cumque
furtum vel rapinam accepit. Sextus
ratione studij. ut cum clerici accedunt
de licentia prelatorum ad studium. Se-
ptimus tempore necessitatis: ut quod infirma-
tur ad mortem / vel debet intrare bellum
vel mare. Octavus si non ponat
spem in peritiam proprii sacerdotis.
Sed hoc ultimum contra non tene-
tur. In talibus enim casibus ubi quis con-
fiteatur alieno: debet credere si diceret se esse
absolutum ab aliquo excommunicati-
onis: quia tunc non tenet credere
suis absolutionis. Ego tamen con-
sulo fratri Richardum in. iij. distinc.
xviij. q. j. arti. iij. quod sine causa mul-
tum necessaria vel legitima non qua-
ratur quis alium sacerdotem propter prop-
rium. sicut multi consueverunt facere
Dij

De sacramento

dubitantes temere de vita priorum confessoris .
sacerdotum: et dicentes: quod non confite-
tur illi inebriato: sed quod sit alienus
et statutum ecclesie. Sed si alter discre-
tior non potest haberi: vel plures non vult
dare licentiam subdito confitendi pro-
ter se: quod erit agendum: de Rich. quod
in tali casu pro bonum obedientie
facit magis subditum utilitatem anime sue
confitendo proprio sacerdoti minus bo-
no (dum tamen sit sufficiens) quam confitendo
alteri meliori. Et dico de minus bo-
no: non de minus discreto. quod aliter
semper querendum est minus discretum / quod
non est verum: sed semper querendum est ma-
gis discretum / si potest. Nec excusa-
tur subditum indiscreto plebano con-
fitens si eum male iudicat: quod non tene-
tur cecum ducere: ne ambo in
foveam cadant. Et nota quod in casu
quod quis veniens de aliena parochia
caucat impetiri proprii sacerdotis pe-
tens audire confessionem suam per alienum
plebanum: dicens se habere licentiam a pro-
prio sacerdote: nunquam tenet ei cre-
dere ille quem petit per audienda con-
fessionem: Ratione quod sic / putavit notavit
Joan. an. in glo. iij. c. j. de privilegiis.
in clem. p. quod allegavit de pe. dist.
vi. placuit. quod non est in timore presu-
mendum sue salutis. i. q. vii. scilicet. et
de homicidio. significasti. Potest
autem hanc licentiam parochialis
dare etiam si nondum habet ordinem
sacerdotis: aut eius vicariis vices
suas gerens: ut dicit Joan. an. in
quinta glo. ibidem.

De cautelis servandis ex parte

Rimo caue

at confessor ne suum paro-
chianum habentem casum
episcopi nondum expeditum in quo ipse non potest
dispensare / aliquid modo audeat absol-
vere ad cautelam: sic stulti quidam
presumpserunt facere: quod non confessores /
sed deceptores potius appellandi sunt
et confusores: quod cum non possint absolvere
in casibus episcopi dicunt parochiano. Et
ce ego te absolvo ab isto peccato
ad cautelam: ut possis istis diebus
coiccare: ne de te scandalum oriat si non
coiccares isto festo pasche. tu autem
post ista festa accedens auctoritatem
episcopi confiteberis de isto peccato. Quod non
sic impie / non sic: ne decipias te et
ipsum. Sic et facias et dicas. Quod bo-
ne fili: ego non habeo in isto casu
auctoritatem: sed accedas statim ad
episcopum vel eius auctoritatem habentem
te: nec te prius procures sacramen-
to eucharistie / nisi fueris absolutus.
Si enim non posses accedere episco-
pum ante ista festa: nullo modo ac-
cedas. Et si aliquid de te suspicabuntur
dicentes: Iste non gratum coicca-
vit istis festis. vel si a te queratur vici-
nus tuus: quare non es communicatus
in isto festo et dicas quod hoc fecit
de consilio sacerdotis mei vel con-
fessoris: vel quod habeo graves inimi-
cicias cum hostibus quibusdam / quos
nondum evasi. Et verum dicit: quod ha-
bet inimicicias cum diabolo: et eius
laqueos dirumpet ipsum expugna